

Βρυξέλλες, 13.8.2019
COM(2019) 368 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 453/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
και του Συμβουλίου σχετικά με τις τριμηνιαίες στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας
στην Κοινότητα**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ιστορικό

Οι στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας (ΣΚΘΕ) παρουσιάζουν τον αριθμό των κενών θέσεων εργασίας σε μια δεδομένη στιγμή. Οι κενές θέσεις εργασίας αντιστοιχούν στο μέρος της ζήτησης εργασίας που δεν καλύπτεται από την προσφορά εργατικού δυναμικού και έτσι οι στατιστικές παρέχουν βασικές πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος και τη δομή των αναντιστοιχιών στην αγορά εργασίας.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 453/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, σχετικά με τις τριμηνιαίες στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας στην Κοινότητα¹ («ο κανονισμός ΣΚΘΕ») θεσπίζει το πλαίσιο για την κατάρτιση και την αξιολόγηση των τριμηνιαίων στατιστικών για τις κενές θέσεις εργασίας.

Το άρθρο 10 του κανονισμού ΣΚΘΕ ορίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού μέχρι τις 24 Ιουνίου 2010, και κάθε τρία έτη από την ημερομηνία αυτή. Σκοπός της έκθεσης είναι η αξιολόγηση της ποιότητας α) των στατιστικών που παρέχονται από τα κράτη μέλη και β) των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών στοιχείων, καθώς και ο εντοπισμός τομέων στους οποίους θα μπορούσαν να επέλθουν βελτιώσεις.

Η παρούσα είναι η τέταρτη έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο². Βασίζεται στην πείρα που έχει συσσωρευτεί από την τριμηνιαία παροχή στοιχείων και στην τεκμηρίωση που παρείχαν τα κράτη μέλη στις ετήσιες εθνικές τους εκθέσεις ποιότητας. Όπως προηγούμενες εκθέσεις ανέλυναν παλαιότερα στοιχεία, η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στην ποιότητα των ΣΚΘΕ που ελήφθησαν μετά τις εν λόγω εκθέσεις. Εξετάζει τις ΣΚΘΕ που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή για τα τρίμηνα αναφοράς από το πρώτο τρίμηνο του 2016 (2016Q1) έως το τέταρτο τρίμηνο του 2018 (2018Q4).

Στο τμήμα 2 παρουσιάζεται η πρόοδος που έχει σημειωθεί τα τρία τελευταία έτη στην εφαρμογή του κανονισμού ΣΚΘΕ, ενώ στο τμήμα 3 αξιολογείται η ποιότητα των στατιστικών για τις κενές θέσεις εργασίας. Τέλος, στο τμήμα 4 εξάγονται συμπεράσματα και προτείνονται τρόποι με τους οποίους οι στατιστικές μπορούν να ανταποκριθούν ακόμη καλύτερα στις προσδοκίες των χρηστών στο μέλλον.

1.2 Νομικό πλαίσιο

Προς συμπλήρωση του γενικού πλαισίου που θεσπίστηκε με τον κανονισμό ΣΚΘΕ, η Επιτροπή εξέδωσε δύο εκτελεστικούς κανονισμούς:

— τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1062/2008 της Επιτροπής³, που καθορίζει τις διαδικασίες προσαρμογής σε εποχικές διακυμάνσεις, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται από το πρώτο τρίμηνο του 2014, καθώς και τη δομή, το περιεχόμενο και τις ημερομηνίες διαβίβασης των ετήσιων εκθέσεων ποιότητας που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή·

¹ ΕΕ L 145 της 4.6.2008, σ. 234.

² Βλ. προηγούμενη έκθεση COM (2016) 449 της 8ης Ιουλίου 2016.

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1062/2008 της Επιτροπής, της 28ης Οκτωβρίου 2008, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 453/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις τριμηνιαίες στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας στην Κοινότητα όσον αφορά τις διαδικασίες προσαρμογής σε εποχικές διακυμάνσεις και τις εκθέσεις ποιότητας (ΕΕ L 285 της 29.10.2008, σ. 3).

— τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 19/2009 της Επιτροπής⁴, ο οποίος ορίζει την έννοια «κενή θέση εργασίας», θέτει προθεσμίες για τη διαβίβαση των στοιχείων και προσδιορίζει τις χρονικές περιόδους που καλύπτονται από την πρώτη δέσμη των στοιχείων που υποβλήθηκαν. Στο παράρτημα της εν λόγω νομικής πράξης απαριθμούνται τα κράτη μέλη που εκπονούν μελέτες σκοπιμότητας και τα θέματα που καλύπτουν οι εν λόγω μελέτες.

Σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθεσία, όλα τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να παρέχουν χρονικές σειρές για τον αριθμό των κενών θέσεων εργασίας και τον αριθμό των κατειλημμένων θέσεων εργασίας, αρχής γενομένης από το πρώτο τρίμηνο του 2010. Οφείλουν να το πράττουν το αργότερο εντός 70 ημερών από το τέλος του τριμήνου (T+70). Επιπλέον, τα κράτη μέλη των οποίων ο συνολικός αριθμός εργαζομένων υπερβαίνει το 3 % του συνόλου της ΕΕ υποχρεούνται να διαβιβάζουν ταχείες εκτιμήσεις το αργότερο 45 ημέρες μετά τη λήξη του τριμήνου (T+45).

Τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν τον αριθμό των κενών και των κατειλημμένων θέσεων εργασίας για όλες τις επιχειρηματικές μονάδες και για κάθε τμήμα της ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθεώρηση 2⁵. Ωστόσο, για τις μικρές επιχειρήσεις (που ορίζονται ως μονάδες με λιγότερους από 10 εργαζομένους) και τους τομείς Ξ έως Σ της NACE αναθεώρηση 2⁶ (όπου οι κύριες δραστηριότητες είναι η δημόσια διοίκηση, οι υπηρεσίες υγείας και η εκπαίδευση), ο κανονισμός ΣΚΘΕ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την παροχή στοιχείων θα πρέπει να εκπονούν μελέτες σκοπιμότητας.

Μολονότι οι εν λόγω μελέτες σκοπιμότητας έδωσαν τη δυνατότητα σε ορισμένα κράτη μέλη να επιτύχουν πλήρη κάλυψη της οικονομίας, αυτό δεν ισχύει ακόμη για τέσσερα εξ αυτών (Δανία, Γαλλία, Ιταλία και Μάλτα), τα στοιχεία των οποίων δεν είναι πλήρως συγκρίσιμα με τα στοιχεία της υπόλοιπης ΕΕ. Στη Γαλλία και την Ιταλία μόνο οι επιχειρηματικές μονάδες με 10 ή περισσότερους εργαζομένους περιλαμβάνονται σε έρευνες, ενώ οι δημόσιοι οργανισμοί δεν καλύπτονται από τη δημόσια διοίκηση, την εκπαίδευση και την ανθρώπινη υγεία (NACE αναθεώρηση 2, τομείς Ξ, Ο και Π). Στη Μάλτα μόνο οι μονάδες με 10 ή περισσότερους εργαζομένους περιλαμβάνονται σε έρευνες. Η Δανία καλύπτει μόνο μονάδες εντός της επιχειρηματικής οικονομίας (NACE αναθεώρηση 2, τομείς B-N).

2. ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Δεν υπήρξαν νομοθετικές αλλαγές μετά την έγκριση της τελευταίας έκθεσης το 2016.

Όσον αφορά τη διαδικασία παραγωγής, σημειώθηκαν ορισμένες βελτιώσεις στην αλυσίδα παραγωγής των ΣΚΘΕ, όπως περιγράφεται στις παρακάτω παραγράφους.

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 19/2009 της Επιτροπής, της 13ης Ιανουαρίου 2009, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 453/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις τριμηνιαίες στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας στην Κοινότητα, όσον αφορά τον ορισμό της κενής θέσης εργασίας, τις ημερομηνίες αναφοράς για τη συλλογή των στοιχείων, τις προδιαγραφές για τη διαβίβαση των στοιχείων και τις μελέτες σκοπιμότητας (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 3).

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE–αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1).

⁶ Οι οποίοι καλύπτουν: Τη δημόσια διοίκηση και την άμυνα, την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (τομέας Ξ), την εκπαίδευση (τομέας Ο), δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα (τομέας Π), τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία (τομέας Ρ) και άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, όπως δραστηριότητες οργανώσεων, επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης, και άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών (τομέας Σ).

2.1 Πρότυπα SDMX για τη συλλογή στοιχείων

Όλα τα κράτη μέλη έχουν διαβιβάσει ΣΚΘΕ κάνοντας χρήση της δομής στοιχείων για την ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων και μεταδεδομένων (SDMX)⁷ καθώς και διεθνώς συμφωνηθέντων καταλόγων κωδικών (διαθέσιμων στο διαδίκτυο μέσω ειδικού μητρώου⁸). Η ίδια κωδικοποίηση χρησιμοποιήθηκε στη βάση δεδομένων ΣΚΘΕ της Eurostat και για τη διαβίβαση των ΣΚΘΕ της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Η τυποποίηση αυτή αποτρέπει τις ασάφειες και τις παρανοήσεις με τα κράτη μέλη, και απλουστεύει τη διαδικασία επικύρωσης των στοιχείων, καθιστώντας την πρόσφορη για αυτοματοποίηση. Αυτό επιτεύχθηκε με τη χρήση ενός νέου εργαλείου ηλεκτρονικής επικύρωσης, το οποίο περιγράφεται στην κατωτέρω παράγραφο.

2.2 Ηλεκτρονική επικύρωση

Για τον έλεγχο της δομής και της κωδικοποίησης των ΣΚΘΕ, καθιερώθηκε ένα νέο εργαλείο ΤΠ (STRUVAL) με σκοπό την απλούστευση της διαδικασίας παραγωγής και τη μείωση του κινδύνου σφαλμάτων που προκύπτουν από εσφαλμένη κωδικοποίηση. Όταν το διαβιβασθέν αρχείο δεν είναι σύμφωνο με τα ισχύοντα πρότυπα SDMX, απορρίπτεται αυτομάτως και τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μια κοινοποίηση επιτυχίας/αποτυχίας. Μπορούν να έχουν πρόσβαση στην έκθεση ηλεκτρονικής επικύρωσης μέσω μιας διαδικτυακής υπηρεσίας.

2.3 Στατιστική επικύρωση

Σε κάθε τριμηνιαία διαβίβαση, η Eurostat διενεργεί ελέγχους ευλογοφάνειας μέσω της σύγκρισης των στοιχείων διαχρονικά και σε όλο το φάσμα των οικονομικών δραστηριοτήτων της NACE αναθεώρηση 2. Σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών από τρίμηνο σε τρίμηνο στον αριθμό των κατειλημμένων ή κενών θέσεων εργασίας, η Eurostat ζητεί από τα κράτη μέλη να επιβεβαιώσουν τα στοιχεία ή να διαβιβάσουν εκ νέου διορθωμένο αρχείο με στοιχεία. Κατά τους ελέγχους ευλογοφάνειας που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών δεν διαπιστώθηκαν σημαντικά προβλήματα. Ωστόσο, για ορισμένες χώρες διαπιστώθηκαν ήσσονος σημασίας ασυνέπειες μεταξύ των επιμέρους και των συνολικών τομέων της NACE αναθεώρηση 2. Οι εν λόγω ασυνέπειες διορθώθηκαν.

Όσον αφορά τη μεταβλητότητα, τα αποτελέσματα για τη Φινλανδία ήταν ελαφρώς υψηλότερα από τον μέσο όρο. Η Φινλανδία θα εξετάσει κατά πόσον η μεταβλητότητα των στοιχείων μπορεί να μειωθεί με την αύξηση του μεγέθους του δείγματος ή τη βελτίωση της χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας.

Η Μάλτα βελτίωσε την εθνική της μεθοδολογία ώστε να μετρά μόνο τον αριθμό των κενών θέσεων σε δεδομένη ημερομηνία αναφοράς («απόθεμα στοιχείων»), εξασφαλίζοντας ότι οι κενές θέσεις που έχουν πληρωθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία δεν καταγράφονται.

Κατά την επικύρωση η Eurostat εντόπισε ορισμένες σημαντικές αναθεωρήσεις όσον αφορά τη διαβίβαση των στοιχείων της Γαλλίας για το τρίμηνο 2018Q4 ανατρέχοντας έως το τρίμηνο 2015Q4. Η Γαλλία εξήγησε ότι οι αναθεωρήσεις αυτές ήταν το αποτέλεσμα βελτίωσης της κάλυψης της έρευνας της Acemo (Acemo: «Activité et conditions d'emploi de la main-d'oeuvre»), η οποία είχε ως

⁷ <http://sdmx.org/> (διατίθεται μόνο στα αγγλικά)

⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (διατίθεται μόνο στα αγγλικά)

αποτέλεσμα τη μετατόπιση του επιπέδου τόσο των κατειλημμένων όσο και των κενών θέσεων εργασίας, αφήνοντας το ποσοστό κενών θέσεων εργασίας σε γενικές γραμμές αμετάβλητο.

2.4 Διαχείριση ενδείξεων

Η Eurostat εισήγαγε επίσης νέους κανόνες σχετικά με την επεξεργασία των ενδείξεων που επισημαίνουν ειδικά συμβάντα, όπως ασυνέχειες της σειράς, και προσδιορίζουν το καθεστώς εμπιστευτικότητας των στοιχείων. Κατά συνέπεια, οι ενδείξεις των ΣΚΘΕ είναι πλέον εναρμονισμένες σε όλη την ΕΕ και μεταξύ των εθνικών στοιχείων και των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών στοιχείων.

2.5 Προσαρμογή σε εποχικές διακυμάνσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1062/2008 της Επιτροπής, οι χώρες της ΕΕ υποχρεούνται επίσης να διαβιβάζουν στοιχεία προσαρμοσμένα σε εποχικές διακυμάνσεις (SA). Είναι υποχρεωτικό να παρέχονται εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία ως προς τις κενές και τις κατειλημμένες θέσεις εργασίας τουλάχιστον για τους επιμέρους και τους συνολικούς τομείς Β-Ε, ΣΤ, Ζ-Θ, Ι, Κ, Λ, Μ-Ν, Ξ-Π, Ρ-Σ της NACE αναθεώρηση 2. Η Eurostat χρησιμοποιεί τα στοιχεία που παρέχονται για τις εποχικά προσαρμοσμένες κενές και κατειλημμένες θέσεις εργασίας για τον υπολογισμό των εποχικά προσαρμοσμένων ποσοστών κενών θέσεων εργασίας για κάθε χώρα ως αναλογία.

Τον Δεκέμβριο του 2016 η Eurostat άρχισε να δημοσιεύει εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία σχετικά με την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ, επιπλέον των υφιστάμενων εποχικά προσαρμοσμένων στοιχείων για τα επιμέρους κράτη μέλη. Τα στοιχεία αυτά διατίθενται για τους ακόλουθους συνολικούς τομείς της NACE αναθεώρηση 2: Β-Σ, Β-Ν, Β-ΣΤ και Ζ-Ν.

Σε επίπεδο ΕΕ και ζώνης του ευρώ, οι κατειλημμένες και οι κενές θέσεις εργασίας αθροίζονται πρώτα σε όλα τα κράτη μέλη και στη συνέχεια προσαρμόζονται σε εποχικές διακυμάνσεις (άμεση προσαρμογή σε εποχικές διακυμάνσεις).

Η Eurostat έχει αρχίσει να δίνει στα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία μεγαλύτερη σημασία, δημοσιεύοντας τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία στο άρθρο «Statistics Explained» για τις ΣΚΘΕ, μαζί με μη εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία (NSA).

3. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Στο παρόν τμήμα εξετάζονται όλες οι διαστάσεις ποιότητας στις ευρωπαϊκές στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας: συνάφεια, ακρίβεια, έγκαιρη υποβολή, εμπρόθεσμη υποβολή, συνοχή και συγκρισιμότητα.

3.1 Συνάφεια

Η συλλογή ΣΚΘΕ είναι πολύ χρήσιμη, δεδομένου ότι πρόκειται για τα μόνα στατιστικά στοιχεία που μετρούν τη μη καλυπτόμενη ζήτηση εργασίας. Τα τριμηνιαία στοιχεία για τις κενές θέσεις εργασίας χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης και Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων) και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, για την παρακολούθηση των βραχυπρόθεσμων εξελίξεων του οικονομικού κύκλου και της αγοράς εργασίας. Το ποσοστό κενών θέσεων εργασίας είναι ένας από

τους κύριους ευρωπαϊκούς οικονομικούς δείκτες (ΚΕΟΔ)⁹, που αποτελούν την κύρια πηγή πληροφοριών για την ανάλυση και την παρακολούθηση των βραχυπρόθεσμων κυκλικών οικονομικών εξελίξεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της ζώνης του ευρώ και των επιμέρους χωρών της ΕΕ.

Οι ΣΚΘΕ χρησιμοποιούνται επίσης για διαρθρωτικές αναλύσεις βάσει δεικτών, οι οποίες διεξάγονται στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη¹⁰. Το ποσοστό κενών θέσεων εργασίας περιλαμβάνεται επίσης στον δείκτη επιδόσεων απασχόλησης, μια επιλογή βασικών δεικτών στην αγορά εργασίας που παρακολουθούνται στο πλαίσιο της κοινής έκθεσης της Επιτροπής για την απασχόληση (ΚΕΑ).

Ωστόσο, οι ΣΚΘΕ θα ήταν ακόμη πιο χρήσιμες, εάν είχαν πληρωθεί τα υφιστάμενα κενά στην κάλυψη των τομέων Ξ έως Σ της NACE αναθεώρηση 2 και των μικρών επιχειρήσεων.

3.2 Ακρίβεια

Ως ένδειξη ακρίβειας τα κράτη μέλη υπολογίζουν τους συντελεστές διακύμανσης στον αριθμό των κενών θέσεων εργασίας (μη εποχικά προσαρμοσμένων) λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά που διέπουν τον σχεδιασμό του εθνικού δείγματος. Ο συντελεστής διακύμανσης εκφράζει το τυπικό σφάλμα ως ποσοστό της εκτιμώμενης ποσότητας. Παρέχει ένα μέσο μέτρησης της μεταβλητότητας του εκτιμώμενου αριθμού κενών θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με τις εκθέσεις ποιότητας για το έτος αναφοράς 2017, οι συντελεστές διακύμανσης για τις συνολικές κενές θέσεις εργασίας ήταν κάτω του 15 % σε όλα τα κράτη μέλη πλην της Κύπρου και της Ελλάδας¹¹.

Το μέγεθος του δείγματος και το ποσοστό απάντησης επηρεάζουν σημαντικά την ακρίβεια των εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τις εκθέσεις ποιότητας, το μέγεθος του δείγματος διακυμάνθηκε από περίπου 2 324 επιχειρήσεις στη Μάλτα, 3 200 στην Κύπρο και 7 451 στην Ελλάδα μέχρι περίπου 85 000 στη Γερμανία¹² και 100 000 στην Πολωνία.

Το ποσοστό αποκρίσεων κυμάνθηκε από 14 % στη Γερμανία¹³ (για την ταχυδρομική έρευνα που διενεργήθηκε το τέταρτο τρίμηνο), από 55 % έως 62 % για την Ελλάδα (αναλόγως το τρίμηνο), έως 85 % ή και περισσότερο στην Κύπρο και 99 % στη Ρουμανία.

Όσον αφορά τις αναθεωρήσεις, η κατάσταση διαφέρει για τις δύο εκδοχές του ποσοστού κενών θέσεων εργασίας, δηλαδή τις ταχείες και τελικές εκτιμήσεις. Οι ταχείες εκτιμήσεις, που δημοσιεύονται στη βάση δεδομένων Eurobase σε T+50 ημέρες, μπορούν να αναθεωρηθούν σε T+78 ημέρες, όταν δημοσιεύεται το δελτίο τύπου με τις τελικές εκτιμήσεις. Αν και τα ταχεία στοιχεία δεν κάλυπταν όλα τα κράτη μέλη, οι αναθεωρήσεις δεν υπερέβησαν τις 0,1 ποσοστιαίες μονάδες για τη ζώνη του ευρώ και την ΕΕ.

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις στατιστικές της ευρωζώνης «Προς βελτιωμένες μεθοδολογίες για τις στατιστικές και τους δείκτες της ευρωζώνης», COM(2002) 661.

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής — «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», COM(2010) 2020.

¹¹ Βλέπε τα μεταδεδομένα για τις ΣΚΘΕ: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm

¹² Αυτό αντιστοιχεί στο μέγεθος του δείγματος ανά τέταρτο τρίμηνο όταν διεξάγεται πλήρης ταχυδρομική έρευνα. Στοιχεία για τα άλλα τρία τρίμηνα συλλέγονται μέσω παρακολούθησης όλων των αποκρινθέντων που συμπλήρωσαν την ταχυδρομική έρευνα.

¹³ Η έρευνα για τις κενές θέσεις εργασίας δεν είναι υποχρεωτική στη Γερμανία, γεγονός που εξηγεί το χαμηλό ποσοστό αποκρίσεων στην ταχυδρομική έρευνα που διεξάγεται κάθε τέταρτο τρίμηνο του έτους. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας σταθμίζονται εκ νέου με τη χρήση διοικητικών στοιχείων, μέσω γενικευμένης εκτίμησης παλινδρόμησης (GREG), για τη διόρθωση τυχόν μεροληψίας λόγω έλλειψης αποκρίσεων.

Όσον αφορά τις τελικές εκτιμήσεις που δημοσιεύονται σε T+78 ημέρες, οι αναθεωρήσεις μπορούν να μετρηθούν συγκρίνοντας την πρώτη και τη δεύτερη διαβίβαση των ΣΚΘΕ για δεδομένο τρίμηνο. Για τη ζώνη του ευρώ και την ΕΕ οι αναθεωρήσεις του ποσοστού κενών θέσεων εργασίας δεν υπερέβησαν ποτέ τις 0,1 ποσοστιαίες μονάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς της παρούσας έκθεσης.

3.3 Έγκαιρη υποβολή και εμπρόθεσμη υποβολή

Οι διαβιβάσεις των ΣΚΘΕ ήταν γενικά ικανοποιητικώς έγκαιρες όσον αφορά τόσο την ταχεία εκτίμηση όσο και την τελική δημοσίευση. Παρά το γεγονός ότι ορισμένες φορές σημειώθηκαν μικρές καθυστερήσεις σε ορισμένες χώρες, δεν υπήρξαν διαρθρωτικά καθυστερημένες παραδόσεις που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την έγκαιρη δημοσίευση του δελτίου των ΣΚΘΕ. Στα κράτη μέλη έγιναν τακτικές υπομνήσεις ότι είναι σημαντικό να τηρούνται οι υποχρεωτικές προθεσμίες για τη διαβίβαση των στοιχείων των κύριων ευρωπαϊκών οικονομικών δεικτών (ΚΕΟΔ), συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών για τις κενές θέσεις εργασίας.

3.4 Συνοχή και συγκρισιμότητα

Δεν είναι δυνατός ο άμεσος έλεγχος του κατά πόσον οι κενές θέσεις εργασίας μετρώνται με συνέπεια, δεδομένου ότι δεν υπάρχει άλλη εναρμονισμένη πηγή που να χρησιμοποιείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να μετρά τη μη καλυπτόμενη ζήτηση στην αγορά εργασίας. Ενώ πολλά κράτη μέλη υπολογίζουν τις κενές θέσεις που δηλώνονται σε δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, η χρήση των εν λόγω αριθμητικών στοιχείων για να ελέγχεται κατά πόσον οι ΣΚΘΕ μετρώνται με συνεκτικό τρόπο είναι προβληματική. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, εάν το διοικητικό μητρώο δεν ενημερώνεται ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι κενές θέσεις εργασίας, τα στοιχεία αυτά παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις στην κάλυψη και/ή διπλές μετρήσεις. Επιπλέον, οι ΣΚΘΕ από διοικητικές πηγές βασίζονται στους εθνικούς ορισμούς, οι οποίοι διαφέρουν από τη μια χώρα στην άλλη.

Ο αριθμός των κατειλημμένων θέσεων εργασίας, μια μεταβλητή που αποτελεί μέρος του παρονομαστή για το ποσοστό κενών θέσεων εργασίας, μπορεί να συγκρίνεται με πληροφορίες από άλλες πηγές, ιδίως με τον αριθμό των εργαζομένων που αναφέρεται στην έρευνα εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ). Ωστόσο, οι συγκρίσεις και οι επακόλουθες αξιολογήσεις των διαφορών πρέπει να συνεκτιμούν τις εννοιολογικές και τις σχετικές με τις έρευνες διαφορές μεταξύ των πηγών.

Η διαφορά μεταξύ του αριθμού των εργαζομένων που καταγράφεται στην ΕΕΔ και του αριθμού των κατειλημμένων θέσεων εργασίας που καταγράφεται στις ΣΚΘΕ για τη συνολική οικονομία κυμαίνεται γενικώς μεταξύ -20 % και +20 %. Το Λουξεμβούργο, η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Πορτογαλία, η Ουγγαρία και η Ρουμανία αποτελούν εξαιρέσεις.

Η Ουγγαρία δεν καλύπτει επιχειρήσεις με λιγότερους από πέντε εργαζομένους στις ΣΚΘΕ της, αλλά εφαρμόζει και σε αυτές κατά τεκμήριο τα στοιχεία που συλλέχθηκαν για επιχειρήσεις με 5-9 εργαζομένους· αυτό εξηγεί ενδεχομένως μέρος του καταγραφόμενου κενού.

Η αρνητική διαφορά που σημειώνεται για το Λουξεμβούργο εξηγείται από την υψηλή αναλογία της διασυνοριακής εργασίας, η οποία προκαλεί μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ της εγχώριας έννοιας της αγοράς εργασίας που εφαρμόζεται για την ΕΕΔ και της εθνικής έννοιας που εφαρμόζεται για τις ΣΚΘΕ· η ΕΕΔ συλλέγει στοιχεία μόνο για τα εγχώρια νοικοκυριά, ενώ οι ΣΚΘΕ καλύπτουν τις εγχώριες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι (δηλαδή των διασυνοριακών εργαζομένων).

Η έκθεση ποιότητας της Βουλγαρίας ανέφερε ότι ο ορισμός των εργαζομένων που χρησιμοποιείται στην ΕΕΔ είναι ευρύτερος από ό, τι για τις στατιστικές των ΣΚΘΕ, καθώς περιλαμβάνει τα άτομα που εργάζονται βάσει σύμβασης αστικού δικαίου (σύμβαση για την εκτέλεση ορισμένου έργου), τα άτομα

που εργάζονται στο πλαίσιο συμβάσεων διαχείρισης και ελέγχου, και εκείνους που εργάζονται χωρίς καμία σύμβαση. Επιπλέον, οι ΣΚΘΕ δεν περιλαμβάνουν το στρατιωτικό προσωπικό.

Στην έκθεσή της για την ποιότητα, η Ρουμανία εξήγησε ότι οι αποκλίσεις μεταξύ της ΕΕΔ και των ΣΚΘΕ όσον αφορά τον αριθμό των κατελιμμένων θέσεων εργασίας αντικατοπτρίζουν το γεγονός ότι οι κατελιμμένες θέσεις εργασίας που καταγράφονται με τη χρήση μεθόδων ΣΚΘΕ δεν περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- άτομα των οποίων η σύμβαση εργασίας έχει ανασταλεί για δεδομένο χρονικό διάστημα (λόγω άδειας μητρότητας, γονικής άδειας, αναρρωτικής άδειας ή άδειας άνευ αποδοχών, ή για κάποιο άλλο είδος απουσίας)·
- θέσεις εργασίας οι οποίες, αν και έχουν ανασταλεί προσωρινά, ενδέχεται να καταστούν κενές και να καλυφθούν για περιορισμένο χρονικό διάστημα·
- θέσεις εργασίας στις ένοπλες δυνάμεις ή στον άτυπο τομέα απασχόλησης.

Η Πορτογαλία και η Ελλάδα παρείχαν ορισμένες γενικές εξηγήσεις, επισημαίνοντας τις διαφορές μεταξύ των δύο πηγών όσον αφορά τη μεθοδολογία και τους ορισμούς.

Η Eurostat, από κοινού με τις αρμόδιες εθνικές αρχές των χωρών που απαριθμούνται ανωτέρω, θα παρακολουθεί τις αποκλίσεις μεταξύ του αριθμού των εργαζομένων που καταγράφονται από την ΕΕΔ και του αριθμού των κατελιμμένων θέσεων εργασίας που καταγράφονται στις ΣΚΘΕ.

Είναι επίσης σημαντικό οι κενές θέσεις εργασίας και οι θέσεις εργασίας του μισθολογίου εταιρειών προσωρινής απασχόλησης να καλύπτονται και να καταχωρίζονται στον τομέα N της NACE αναθεώρηση 2.

Τέλος, η βασική πρόκληση όσον αφορά τη συγκρισιμότητα είναι να καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη το σύνολο της οικονομίας στο πλαίσιο των ερευνών τους για τις κενές θέσεις εργασίας, δηλαδή να συμπεριληφθούν οι μικρές επιχειρήσεις και οι τομείς Ξ έως Σ της NACE αναθεώρηση 2. Όπως αναφέρεται στις ενότητες 2.2 και 2.3 ανωτέρω, τέσσερα κράτη μέλη εξακολουθούν να υπολείπονται του στόχου αυτού.

3.5 Προσβασιμότητα και σαφήνεια

Οι στατιστικές για τις κενές θέσεις εργασίας διατίθενται μέσω των συνήθων διαύλων διανομής της Eurostat, δηλαδή μέσω της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και των σελίδων «Statistics Explained» στον ιστότοπο της Eurostat¹⁴. Ο εν λόγω ιστότοπος παρέχει έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με το ποσοστό των κενών θέσεων εργασίας τόσο για τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία όσο και για τα επιμέρους κράτη μέλη, περιλαμβανομένων διαγραμμάτων σχετικά με τις εξελίξεις με την πάροδο του χρόνου.

Τα μεταδεδομένα που παρέχονται στους χρήστες συμπληρωματικά προς τη δημοσίευση στοιχείων έχουν επικαιροποιηθεί με τη χρήση των ετήσιων εκθέσεων ποιότητας που υποβάλλουν τα κράτη μέλη.

¹⁴ Βλ. τα άρθρα στον ιστότοπο της Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics και http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (μόνο στην αγγλική γλώσσα).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα τελευταία τρία χρόνια, έχουν γίνει πολλά για τη βελτίωση της επικύρωσης και της διάθεσης των ευρωπαϊκών στατιστικών για τις κενές θέσεις εργασίας. Επιπλέον, η Eurostat έχει αρχίσει να δημοσιεύει εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία για τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία καλύπτονται από το άρθρο «Statistics Explained».

Ο πλήρης ανασχεδιασμός των προγραμμάτων ΤΠ επέτρεψε την ευθυγράμμισή τους με τα πρότυπα SMDX, τη βελτίωση της πληροφορικής και της στατιστικής αξιοπιστίας της αλυσίδας παραγωγής και την καλύτερη αντιμετώπιση των ενδείξεων εμπιστευτικότητας. Η επικύρωση των ΣΚΘΕ έχει επίσης επωφεληθεί από τις βελτιωμένες εκθέσεις επικύρωσης, οι οποίες αναδεικνύουν καλύτερα σημαντικές αναθεωρήσεις μεταξύ δύο διαδοχικών διαβιβάσεων.

Οι ΕΕΔ παρασχέθηκαν εγκαίρως και τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία δημοσιεύθηκαν όπως είχε προγραμματιστεί. Γενικά, για τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία που δημοσιεύτηκαν τόσο στις ταχείες όσο και στις τελικές εκτιμήσεις χρειάστηκε ελάχιστη αναθεώρηση.

Οι εκθέσεις ποιότητας των κρατών μελών υποβλήθηκαν σε επεξεργασία με τη χρήση της τελευταίας έκδοσης του ευρωπαϊκού διαχειρίστη μεταδεδομένων στατιστικών συστημάτων και τέθηκαν στη διάθεση όλων των χρηστών.

Ωστόσο, η ατελής κάλυψη εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια αιτία για την οποία οι ΣΚΘΕ δεν χρησιμοποιούνται ευρύτερα. Είναι ζωτικής σημασίας για όλα τα κράτη μέλη να καλύψουν πλήρως τον δημόσιο τομέα (στις περιπτώσεις της Δανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας) και τις μικρές επιχειρήσεις (στις περιπτώσεις της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Μάλτας). Η βελτιωμένη κάλυψη θα καταστήσει επίσης δυνατή τη δημοσίευση του αριθμού των κενών θέσεων εργασίας, για τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία, επιπλέον του ποσοστού κενών θέσεων εργασίας. Η Eurostat σχεδιάζει να αντιμετωπίσει το εν λόγω ζήτημα σε στενή συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες χώρες, στο πλαίσιο της επόμενης επανεξέτασης της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τις στατιστικές για την αγορά εργασίας που συλλέγονται από τις επιχειρήσεις.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τη συμμόρφωση και την ποιότητα των στοιχείων σε τακτά χρονικά διαστήματα, χρησιμοποιώντας τα δεδομένα που παρέχονται και άλλα εθνικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων ποιότητας, και να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς το θέμα αυτό σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές στατιστικές αρχές.